

СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА 2017 г.

Средният осигурителен доход (СОД) е важен показател за социално-осигурителната система, който като елемент в пенсионната формула служи за определяне размерите на новите пенсии, а заедно с броя на осигурените лица и размера на осигурителните вноски определя приходите в държавното обществено осигуряване.

По данни от регистъра на осигурените лица, средният осигурителен доход за месец декември 2017 г. е 888,10 лв., а средномесечният осигурителен доход за 2017 г. е **821,51 лв.** Номиналното нарастване на средномесечния осигурителен доход за 2017 г. спрямо 2016 г. е **6,7%**, а реалното нарастване е **5,4%** при хармонизирана средногодишна инфлация 1,2% за 2017 г.

Отчетеният ръст на осигурителния доход се дължи основно на следните фактори:

- увеличението на минималната работна заплата от 420 лв. на 460 лв. (9,5 на сто) от 1 януари 2017 г.
- по-високите минимални осигурителни прагове по икономически дейности и квалификационни групи професии - средно с 2,6 на сто в сравнение с 2016 г.
- увеличението на учителските заплати средно с 15% от 1.09.2017 г.

Съществено влияние върху ръста на средния осигурителен доход за 2017 г. оказва и повишената икономическа активност в страната. Намалението на безработицата и положителната инфлация през 2017 г. са предпоставка за възходящото развитие на доходите, в т.ч. и на средния осигурителен доход. Докато през януари 2017 г. неговият размер е бил 797,00 лв., в края на годината той е с около 91,00 лв. (11,4%) по-висок.

Не на последно място, постепенното нарастване на пенсионната възраст и увеличението на изискуемия осигурителен стаж за придобиване право на пенсия, задържа все по-дълго на пазара на труда хора с относително високи доходи.

Осигурителният доход на осигурените лица родени след 31.12.1959 г., които са обхванати от допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсални фондове, е **835,14 лв.**, като нарастването спрямо 2016 г. е с 6,8%. Лицата родени преди 1.01.1960 г. имат среден осигурителен доход **751,59 лв.**, който е с 4,9% по-висок в сравнение с предходната година. Запазва се значителната разлика в осигурителния доход на осигурените мъже и жени. Средният осигурителен доход на мъжете през 2017 г. е 861,71 лв., а на жените – 779,00 лв., като разликата е 10,6% в полза на мъжете.

Самоосигуряващи се лица

От 1 януари 2011 г. се въведе диференциран минимален месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица. За 2017 г. диференцираният минимален месечен размер на осигурителния доход за тези лица е съответно 460 лв., 510 лв., 550 лв. и 600 лв., в зависимост от облагаемия им доход за 2015 г. Минималният осигурителен доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители се запази на нивото от 2016 г. - 300 лв. месечно.

Поради увеличението на минималните осигурителни доходи на самоосигуряващите се лица спрямо 2016 г., има съществена промяна в средния

осигурителен доход на тези лица. За 2017 г. средният осигурителен доход на самоосигуряващите се лица без земеделските стопани е **488,14 лв.** при 448,74 лв. за 2016 г. Средният осигурителен доход на земеделските стопани и производители е **299,50 лв.** при 298,09 лв. за предходната година.

Морските лица, които от началото на 2010 г. са включени като отделна група и се осигуряват за собствена сметка, имат среден осигурителен доход **592,80 лв.**, който е с 16,4% по-висок спрямо 2016 г.

Осигурени от работодател лица

Средномесечният осигурителен доход за 2017 г. на лицата, заети в сектор „Сигурност“ е 1109,66 лв. или с 0,7% по-нисък от 2016 г. Причината за отчетеното намаление се дължи на промяна в Кодекса за социално осигуряване, в резултат на която от началото на 2017 г. следователите са прехвърлени от сектор „Сигурност“ в категорията на държавните служители. Средномесечният осигурителен доход на държавните служители, следователите, съдиите и прокурорите е 1 298,87 лв., което е с 7,2% повече от 2016 г.

Осигурени лица, за които осигурителната вноска се разпределя между работодател и осигурено лице

Средният осигурителен доход на работещите при условията на трета категория труд лица е **837,42 лв.**, като спрямо 2016 г. се е увеличил със 7,0%. Осигурителният доход на работещите при условията на първа и втора категория труд е **1073,17 лв.** За тях нарастването спрямо 2016 г. е с 4,7%.

Осигурителният доход на учителите за 2017 г. е **1043,07 лв.** или с 15,8% по-висок от 2016 г.

СПРАВКА ЗА БРОЯ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И ОСИГУРИТЕЛНИЯ ИМ ДОХОД - държавно обществено осигуряване						
За периода януари - декември 2017 г.						
Видове осигурени лица	Осигурени лица - общо	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - общо	Осигурени лица - родени преди 1.01.1960 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени преди 1.01.1960 г.	Осигурени лица - родени след 31.12.1959 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени след 31.12.1959 г.
	брой	/лв./	брой	/лв./	брой	/лв./
ОБЩО	2 802 898	821.51	457 315	751.59	2 345 583	835.14
Самоосигуряващи се лица за фонд "Пенсии"	86 686	448.13	13 022	461.55	73 664	445.76
Самоосигуряващи се лица за всички осигурителни рискове	160 432	470.40	17 433	497.58	142 998	467.09
Осигурени лица за старост, смърт, трудова злополука и професионална болест	44 362	316.38	8 610	290.55	35 753	322.59
Осигурени лица за старост, смърт, общо заболяване и майчинство, трудова злополука и професионална болест	659	305.42	477	309.38	182	295.08
Осигурени лица - неправилно отстр. от работа; трудоустроени; стаж по чл. 9, ал. 3 от КСО	81	614.89	18	503.45	64	646.14
Осигурени лица - трета категория труд	2 270 253	837.42	395 161	764.32	1 875 093	852.82
Осигурени лица - първа и втора категория труд	116 101	1 073.17	13 241	917.86	102 860	1 093.16
Осигурени от работодател лица, заети в сектор "Сигурност"	64 994	1 109.66	588	1 395.21	64 406	1 107.06
Осигурени от работодател лица - държавни служители, следователи, съдии и прокурори; членове на секционни избирателни комисии	58 155	1 298.87	8 308	1 339.56	49 847	1 292.09
Осигурени лица, включени в програми за насърчаване на заетостта и подкрепа на майчинството, които не се осигуряват за безработица.	410	478.83	332	480.12	79	473.38
Морски лица	765	592.80	127	603.11	638	590.75

Забележка: В таблицата самоосигуряващите се лица включват и земеделските стопани.

8 Февруари 2018 г.
Д "АПП"